

Meer publieke investeringen ? BANANA !

Johan Albrecht
Senior Fellow

Kan de overheid de recessie afwenden door een toename van de publieke investeringen? Het lijkt een logische strategie wanneer private investeerders aarzelen of de geldkraan zelfs helemaal dichtdraaien. Optimisten stellen dan ook dat een toename van de publieke investeringen alvast het banenverlies in allerhande infrastructuursectoren kan beperken.

Hoe realistisch is echter de optie om de publieke investeringen te versnellen? Er zijn ongetwijfeld heel wat routineklussen zoals het aanleggen van

rotondes of renoveren van schoolgebouwen die versneld kunnen worden als dit haalbaar is voor alle betrokken aannemers en leveranciers.

De echt grote investeringsprojecten van de overheid zoals de aanleg van nieuwe verkeersaders door en rond Antwerpen of Brussel kunnen echter allesbehalve versneld worden. Jarenlang studiewerk en allerhande rapporteringen staan haaks op de bewering dat politici altijd werken met een zeer korte tijdshorizon. Ook voor minder spectaculaire publieke investeringsprojecten zoals de bouw van nieuwe gevangenissen, waterzuiveringsinstallaties, opvangcentra of zelfs sociale woonwijken verlopen er dikwijls heel wat jaren tussen de initiële beslissing en de start van de werken. Het nobele doel om de publieke investeringsprojecten te versnellen vereist een grondig herdenken van heel wat procedures en deze denkoefening duurt wellicht veel langer dan de recessie.

Niet alleen de overheid dient veel geduld te oefenen. Ook private projecten zoals nieuwe industriezones, kantoorcomplexen, shoppingcentra, hoogspanningsleidingen, thermische centrales, windparken en sportstadia dienen te anticiperen op een aanzienlijke tot zeer lange procedureslag.

Hoe langer deze procedureslag, hoe duurder het wachten en hoe minder concurrentie voor de consortia met de diepste zakken. Het mag duidelijk zijn dat de recessie op zich niet zal leiden tot een ware investeringsgolf in 2009 of 2010.

België is niet het enige land waarin het zowel voor de overheid als voor de private sector alsmoer moeilijker wordt om grote investeringsprojecten te kunnen doorvoeren. Elke stakeholder maatschappij wordt vroeg of laat geconfronteerd met het BANANA-syndroom of 'Build Absolutely Nothing Anywhere Near Anything or Anyone'. Alleen al het formuleren van een investeringsintentie lijkt in geen tijd een resem actiecomités te verwekken. Vooral in dichtbevolkte regio's is de BANANA-epidemie zeer resistent tegen de klassieke argumenten die alluderen naar het algemene belang... Ja, natuurlijk zijn wij ook voorstander van hernieuwbare energie maar die biogasinstallatie maakt van ons buurt net het knooppunt van de lokale stronttroutes...

**Jarenlang
studiewerk
en allerhande
rapporteringen
staan haaks op
de bewering
dat politici altijd
werken met
een zeer korte
tijdshorizon.**

En er moeten in onze regio inderdaad dringend nieuwe jobs bijkomen, maar kunnen die bedrijven zich niet elders gaan vestigen? Het is niet meer dan normaal dat burgers en actiecomités hun eigen belangen wensen te verdedigen. Je weet immers nooit welke impact

een nieuw investeringsproject kan hebben op de lokale vastgoedprijzen en in het bijzonder op die mooie lapjes bouwgrond in het midden van het natuurschoon. Maar elk recht dient nog steeds op een proportionele manier afgedwongen te worden.

In het recente verleden hebben de Belgische regeringen bespaard op de publieke investeringen. Dit is de weg van de minste weerstand want de consequenties van onderinvesteringen wordt pas veel later duidelijk. Intussen stevenen we af op een verlamdend verkeersinfarct en ergert de publieke opinie – met inbegrip van al de actiecomités - zich aan de ontoereikende capaciteit in opvangcentra, bijzondere jeugdzorg en gevangenissen. Een inhaalbeweging dringt zich op en dat doen we niet alleen voor onszelf.

Of mogen de toekomstige generaties de kosten van de vergrijzing betalen met economische activiteiten die afhangen van een verouderde en beperkende infrastructuur? Dat zou allesbehalve een toonbeeld zijn van intergenerationele solidariteit.

De recessie kan het besef aanscherpen dat de economische stagnatie alleen kan vermeden worden door te investeren in de toekomst.

Is het doorvoeren van een ambitieus investeringsproject in dit land nog wel mogelijk binnen een aanvaardbaar en te financieren tijdsinterval? Deze vraag verdient meer beleidsaandacht en wellicht ook een actieplan. Het kan niet de bedoeling zijn dat de overheid haar eigen beslissingen pas na enorme vertragingen kan uitvoeren terwijl de private sector alsmaar meer ontmoedigd wordt om zich te engageren in grote projecten.

Johan Albrecht
Senior Fellow

Verscheen als
opiniestuk in
De Tijd op
3 december 2008

Onafhankelijke denktank en doetank voor duurzame economische groei en sociale bescherming.
"Think-tank" et "do-tank" indépendant pour une croissance économique et une protection sociale durables.

Itinera Institute VZW-ASBL

Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org